

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกในศตวรรษนี้และในอนาคตเป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีผลกระทบ ต่อประชากรโลกอย่างกว้างขวางมากมาย ซึ่งเป็นการวิวัฒนาการไปตามความเจริญทางเทคโนโลยีการ สื่อสาร วิทยาการ และข่าวสารต่างๆ ที่สามารถแพร่สะพัดไปตามส่วนต่างๆของโลก โดยปราศจาก พรมแดนทาง การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม และระยะทางเป็นข้อจำกัดขีดค้น อันส่งผลให้เกิดการ ถ่ายเททางวัฒนธรรม การค้า การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติของคนในภูมิภาคต่าง ๆ ก่อให้เกิด การแข่งขันกันมากขึ้นกว่าเดิมและเป็นการแข่งขันด้วยการสร้างนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งต้อง อาศัยฐานความเข้มแข็งของทรัพยากร ทางปัญญาเป็นสำคัญ ทำให้สังคมโลกเป็นสังคมเศรษฐกิจ ฐานความรู้ (Knowledge – Based Society and Economy) ความรู้ของคนในชาติจึงเป็นหนึ่งใน ตัวชี้วัดของคุณภาพชีวิต ไม่ใช่การมีทุนมาก ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติหรือการมีแรงงาน แต่เป็น ความรู้ ซึ่งจะทำให้มนุษย์ปรับตัวและเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน การสร้างนวัตกรรม และ การพัฒนาส่วนต่างๆ ของสังคม เพื่อการอยู่รอดและการแข่งขันได้อย่างมีศักดิ์ศรี (สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 1) การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการสร้างความเจริญ ก้าวหน้าและความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ ดังนั้น การเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาของประเทศ สมาคมอาเซียนจึงเป็นความจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ซึ่งจะ ส่งผลให้เกิดความร่วมมืออันดีในการสร้างความมั่นคงร่วมกันให้เกิดขึ้นในประเทศ

การศึกษาเป็นกระบวนการทางสังคม การเรียนรู้เกี่ยวกับการศึกษาจึงจำเป็นต้องรู้จัก สภาพสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมขอบเขตของสิ่งที่เราจะศึกษาก่อน (กรมอาเซียน กระทรวง การต่างประเทศ. เอกสารเผยแพร่อัดสำเนา. ม.ป.ป.) โดยเฉพาะ คำว่า “ASEAN” เป็นคำย่อมา จาก “Association of South East Asian Nations” แปลเป็นภาษาไทยอย่างเป็นทางการโดย กระทรวงการต่างประเทศของไทยว่า “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” เป็นที่มา ของชื่อ “ASEAN” (กรมอาเซียน. 2552 : 2) ปรากฏในคำประกาศปฏิญญาอาเซียน ที่กรุงเทพฯ

เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ว่า “รัฐมนตรีแห่งสภาเพรซิเดียม ด้านการเมือง/รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย รองนายกรัฐมนตรีแห่งมาเลเซีย รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 การต่างประเทศอินโดนีเซีย รองนายกรัฐมนตรีแห่งมาเลเซีย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
 ต่างประเทศฟิลิปปินส์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสิงคโปร์ และรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงการต่างประเทศไทย ประกาศ ณ ที่นี้ ให้ก่อตั้งสมาคมเพื่อความร่วมมือแห่งภูมิภาค
 สำหรับประเทศแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยให้ใช้ชื่อว่า Association of South East Asian
 Nations (ASEAN) และคำว่า “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) เป็นการสร้างสังคม
 ภูมิภาคให้พลเมืองของทั้งสิบรัฐสมาชิกอาเซียนอยู่ร่วมกันอย่างฉันญาติมิตรในครอบครัวเดียวกัน
 หรือเป็นเพื่อนร่วมชุมชนคนหมู่บ้านเดียวกัน อาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออก
 เฉียงใต้ ก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศ ในภูมิภาค
 อารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมืองสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า
 ทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอ
 ภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย
 อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประกอบไปด้วย 3 เสาหลักได้แก่ประชาคม
 การเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC ASEAN Political and Security Community)
 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC ASEAN Economic Community) และประชาคมสังคม-
 วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC ASEAN Socio-culture Community) สำหรับประชาคมเศรษฐกิจ
 อาเซียนเป้าหมายคือการรวมตลาดของ 10 ประเทศสมาชิกเป็นตลาดเดียวและร่วมฐานผลิต
 (Single Market and Production Base) ภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) พิมพ์เขียว (Blue
 Print) ของการดำเนินการ 4 ด้าน คือ การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน การสร้างขีด
 ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียนการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค
 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (กระทรวงการต่างประเทศประชาคมอาเซียน. 2556 : 9)

ด้วยความหวังที่กลุ่มประเทศอาเซียนจะมีความเข้มแข็งและมีอำนาจการต่อรองที่
 เข้มแข็งกลุ่มหนึ่งของโลกในการก้าวไปเป็นประชาคมอาเซียนจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมพร้อมใน
 ทุกด้านแต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีปัจจัยต่างๆที่จำเป็นต้องการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นการก้าวไปสู่

การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีเป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายหลักของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือจะทำให้ประเทศที่มีค่าตอบแทนต่ำจะเคลื่อนย้ายไปสู่ประเทศที่มีค่าตอบแทนสูงประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องมีแผนรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีจึงจะสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้อัตราของตลาดแรงงานในปี 2558 จำนวนประชากรในอาเซียนจะเพิ่มขึ้นจาก 588 ล้านคน ในปีนี้เป็น 621 ล้านคน ในปี 2558 จะเพิ่มเป็น 651 ล้านคน ในปี 2563 ตลาดแรงงานเพิ่มขึ้นจากประมาณ 250 ล้านคนมาเป็นประมาณ 300 ล้านคน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2554 : 10)

ส่วนอัตราค่าแรงงานต่อชั่วโมงมีความแตกต่างกันอย่างมากในอาเซียนผลที่จะเกิดขึ้นคือการเคลื่อนย้ายแรงงานจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในอาเซียนถึงแม้ไม่มีตัวเลขที่ชัดเจนแต่ค่าแรงงานที่ถูกกว่าในประเทศพม่าลาวกัมพูชาและเวียดนามจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศเหล่านี้สู่ประเทศที่เจริญกว่าตลาดแรงงานในเอเชียที่น่าเป็นห่วงมากคือจำนวนแรงงานจากประเทศจีนและอินเดียซึ่งมีสูงมากแรงงานเหล่านี้จะไหลเข้าสู่อาเซียนซึ่งมีโอกาสดีกว่านอกจากนั้นคุณภาพของแรงงานเหล่านี้กำลังได้รับการพัฒนาอย่างมากทั้งในประเทศจีนและอินเดียรัฐบาลจีนได้ใช้งบประมาณจำนวนมากปรับปรุงมหาวิทยาลัยและระบบการศึกษาพื้นฐานรัฐบาลอินเดียมิโครการรื้อฟื้นมหาวิทยาลัยเก่าๆและลงทุนในการศึกษาอย่างมหาศาลเช่นเดียวกันประเทศไทยจะต้องพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานที่จะออกสู่ตลาดใน 2-3 ปีข้างหน้าเพราะการแข่งขันจะสูงมากโดยเฉพาะจากแรงงานฝีมือในประเทศเอเชียตลาดแรงงานในประเทศไทยทั้งมีฝีมือและไม่มีฝีมือจะถูกทำลายจากสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไปใน 3 ปีข้างหน้าการบริหารจัดการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการพัฒนาทักษะวุฒิความสามารถของฝีมือช่าง สู่ความเป็นสากล จะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในอนาคตอันใกล้นี้ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 จะส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2556 : เว็บไซต์)

การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและบริการในอาเซียนจะส่งผลให้การจัดการศึกษาข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนขยายตัวกว้างขวางมากขึ้นทำให้การเคลื่อนย้ายกำลังคน นักศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาสะดวกขึ้นเกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ภาษา

และวัฒนธรรมระหว่างกันสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งถือเป็นภารกิจที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องคิดต้องทำเพราะสถานศึกษาเป็นแหล่งผลิตทรัพยากรบุคคลของประเทศเพื่อรองรับโลกที่มีการแข่งขันอยู่รอบด้านและกำลังจะเกิดขึ้นภายหลังการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนคนไทยต้องมีความรู้ความเข้าใจตระหนักและมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะเรื่องศักยภาพคนทั้งด้านภาษาทักษะฝีมือแรงงานภาคธุรกิจการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นการเปิดเสรีประชาคมอาเซียนการออกนอกประเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นและการเข้ามาของประชาคมอาเซียนก็เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ถ้าหากเราไม่พร้อมเราก็จะถูกกลืนไปกับประเทศในอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ. 2556 : เว็บไซต์)

ปัจจุบันนี้สถานศึกษาในประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายกับการก้าวเข้าไปสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้มีความพร้อมในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนเราต้องมีความเข้าใจและมีการเตรียมการด้านคุณภาพของครู นักเรียน ตั้งแต่ปัจจุบันจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้มีความสามารถในการจัดการกับความท้าทายในโลกได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตการวิจัยในเรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ต่อไป

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 นั้นยังต้องมีการพัฒนาการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ และปลูกฝังเจตคติ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านภาษา เพราะต่อไปจะมีชนต่างชาติเข้ามาหากันในประเทศไทย ถ้าเรายังไม่ได้ภาษา เราก็จะเกิดปัญหา เกิดผลกระทบที่ยิ่งใหญ่ตามมาภายหลังไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน ที่จะตามมาเมื่อไม่มีความรู้ ไม่มีทักษะก็จะได้แรงงานที่ไม่มีความรู้ ไม่มีคุณภาพ ไม่สามารถที่จะเป็นกำลังเป็นแรงงานที่ดีให้กับประเทศได้ไม่สามารถที่จะไปแข่งขันกับประเทศอื่นในอาเซียนได้ และก็จะถูกแย่งอาชีพจากคนต่างชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ไปจนหมดถูกแย่งแรงงานแย่งที่อยู่อาศัยแย่งที่ทำมาหากินในที่สุดก็อาจจะถูกกลืนประเทศไป โดย

ไม่รู้ตัวก็ได้แต่ถ้าเด็กมีความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติที่ดี การที่จะเข้าไปสู่ประชาคมอาเซียน ก็จะสามารถสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย ใน 3 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียนที่จะพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนให้ชัดเจนทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการและเจตคติที่ดี จากรายงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (2555 : 15) พบว่านักเรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขาดทักษะ/กระบวนการสื่อสารด้านภาษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา การทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความรับผิดชอบทางสังคม ทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาตน การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การคิดอย่างมีเหตุผล รวมทั้งด้านเจตคติ ที่เน้นให้เด็กได้ตระหนักในความเป็นอาเซียน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดหลักธรรมมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนาและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แสดงว่าเด็กยังไม่มีความพร้อมความเหมาะสมที่จะเข้าสู่ความเป็นอาเซียนเท่าที่ควร

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อจะได้ทราบสภาพคุณลักษณะของนักเรียนว่าพร้อมจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนดังกล่าวได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

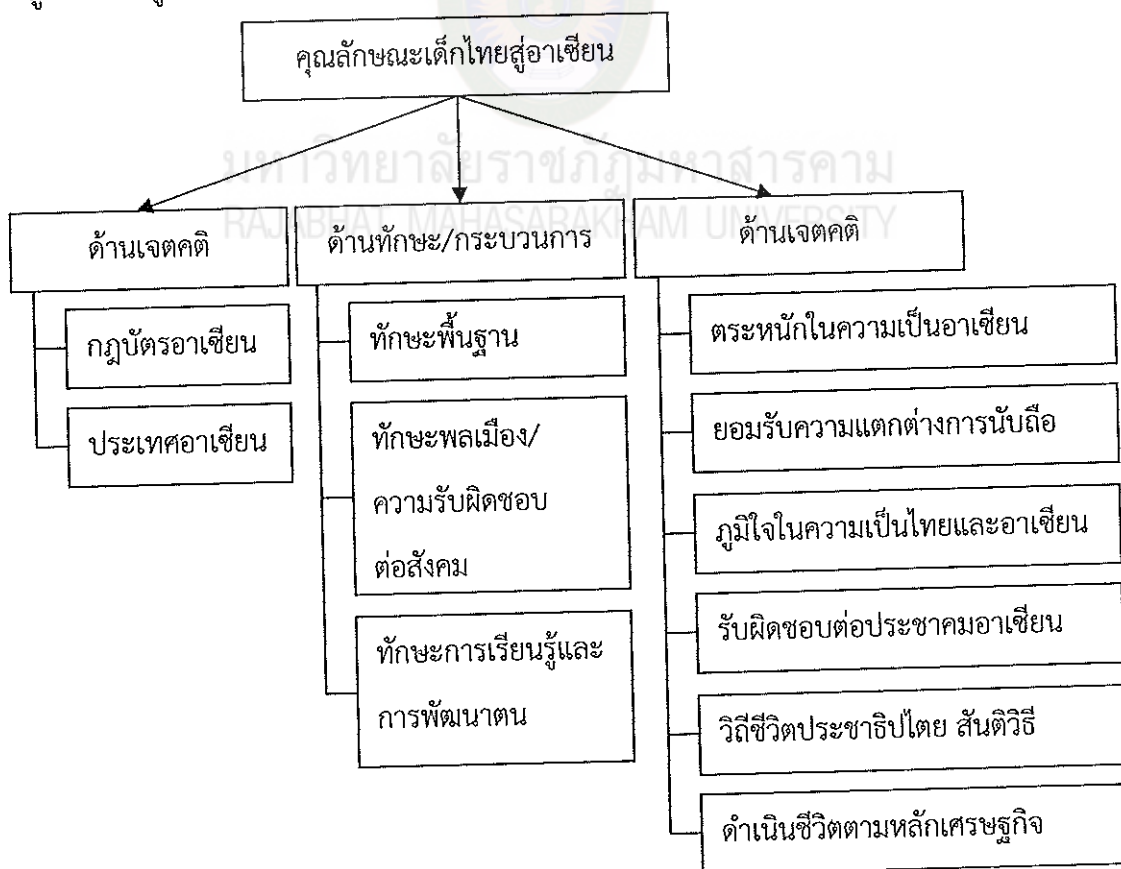
1. คุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 ซึ่งได้เน้นคุณลักษณะในการเตรียมเข้าสู่อาเซียนอยู่ 3 ด้าน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 225 โรงเรียน เป็นครูผู้สอนจำนวน 1,906 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2555 : 3)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาตามขั้นตอน ดังนี้ คือครูผู้สอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 42-43) ได้จำนวนโรงเรียน 141 โรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 319 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 จำนวนโรงเรียน 225 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ตาราง จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 42-43) ได้จำนวนโรงเรียน 141 โรงเรียน และครูผู้สอน จำนวน 319 คน

1.2.2 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลาก 141 โรงเรียนและครูผู้สอน 319 คน

2. ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครู สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ซึ่ง คุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนมีอยู่ 3 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 3) คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ 3) ด้านเจตคติ

3. ขอบเขตด้านเวลา

การทำวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายน – พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

4. ขอบเขตทางด้านสถานที่

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมี 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการและด้านเจตคติ

1. ด้านความรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ระบอบการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอาเซียน สิทธิเด็ก/สิทธิมนุษยชน กฎหมายระหว่างประเทศ ระบบเงินตรา ระบบเศรษฐกิจ ปัจจัยการผลิตของประเทศ แรงงาน การค้าเสรี ข้อตกลงทางการค้า ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา การแต่งกาย สาธารณสุข สภาพทางภูมิศาสตร์ เอกลักษณ์ บุคคลสำคัญ ประวัติศาสตร์ ความหมายความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ องค์กร อัตลักษณ์ สัญลักษณ์ ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับจุดกำเนิดอาเซียน กฎบัตรอาเซียน ประชาคมอาเซียนและความสัมพันธ์ภายนอกอาเซียน

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ หมายถึง การที่ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีและทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนั้นยังมีทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบทางสังคมในการเคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีภาวะผู้นำและเห็นปัญหาสังคม และลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน โดยมองเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่างถูกต้องและมีความสามารถในการจัดการ/ควบคุมตนเอง

3. ด้านเจตคติ หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทย/ความเป็นอาเซียน ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน มีวิถีชีวิต

ประชาธิปไตย ยึดหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/สันติธรรม ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศคือ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว พม่า ไทย เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ในระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อมาถึงภูมิภาคอาเซียน เช่น ภาวะโลกร้อน การก่อการร้าย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเป็นประชาคมอาเซียน คือการทำให้ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็น “ครอบครัวเดียวกัน” ที่มีความแข็งแกร่งและมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยสมาชิกในครอบครัวมีสภาพความอยู่ที่ดี ปลอดภัย และสามารถทำมาค้าขายได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมปีที่ 1 จนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 หมายถึงหน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ประกอบด้วยสถานศึกษาในอำเภอวาปีปทุม นาตุน ยางสีสุราช พัทธภูมิ พิสัย นาเชือก

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบสภาพคุณลักษณะของนักเรียนสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เป็นข้อมูลสารสนเทศแก่หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อประโยชน์ในการวางแผนเพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณลักษณะเด็กไทยไปสู่ประชาคมอาเซียน อันจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป